

Uchwała Nr .....
Rady Miejskiej w Przemyślu
z dnia ..... 2022 r.

Biuro Rady Miejskiej
i Współpracy z Zarządami Osiedli

Wpł.
dnia 10. 03. 2022

L.dz. ....

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemyślu na lata 2022-2025.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1-2a, ust. 3 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 – 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), art. 3 ust. 1 i art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642) – **Rada Miejska w Przemyślu**

uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemyślu na lata 2022-2025 zwany dalej Gminnym Programem Przeciwdziałania Uzależnieniom, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, traci moc Uchwała nr 176/2021 Rady Miejskiej w Przemyślu z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemyślu na 2022 rok.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Przemyśla.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.04.2022 r.

PREZYDENT
MIASTA PRZEMYSŁA

Wojciech Bakun
Wojciech Bakun

NACZELNIK
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Danuta Wiech
mgr Danuta Wiech

08.03.2022

18.03.2022 r. Bąkowska

09.03.2022
RADCA PRAWNY
Artur Bielec
Artur Bielec
Rz-P-162

ZASTĘPCA PREZYDENTA

mgr Bogusław Świeży
mgr Bogusław Świeży
08.03.2022

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. u. z 2021r., poz. 2469), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., wprowadziła kilka istotnych zmian dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z ww. zmianami samorządy gminne są zobowiązane, nie później niż do 31 marca 2022 roku, przyjąć nowe, wspólne gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Uchwalone przed dniem 1 stycznia 2022 r.: gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii zachowują moc do dnia uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 2022 r. i są finansowane na dotychczasowych zasadach. Nie ma przy tym znaczenia czy gmina uchwalala osobne gminne programy czy jeden wspólny.

Ponadto ustawodawca wydłuża na okres do 4 lat czas, na jaki mogą być przyjmowane nowe gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W związku z powyższym niniejszy program dla miasta Przemyśla przygotowany został na okres 4 lat tj. od 2022 r. do 2025 r. Ponadto kryteria dofinansowania zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom, będą poddawane corocznej analizie, na etapie planowania budżetu na kolejne lata.

Niezmiennie jednak art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na samorządy gminne obowiązek realizacji konkretnych zadań, prowadzonych w ramach corocznie uchwalanego przez radę gminy programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Środki finansowe na prowadzenie tych działań pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i mogą być przeznaczone wyłącznie na zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, a od 2005 roku dodatkowo na przeciwdziałanie narkomanii, które to są zgodne z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz z celami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. Elementem gminnego programu, zgodnie z wprowadzonymi zmianami, mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Środki na ich realizację są ściśle powiązane z finansowaniem zadań gminnego programu i nie można ich wykorzystać na inne zadania niemające z nim związku merytorycznego. Zasada ta jest bezterminowa i bezwzględna.

Jednym z najpoważniejszych problemów dotyczących mieszkańców Przemyśla jest alkoholizm, którego destrukcyjne skutki widoczne są w wielu płaszczyznach życia rodzinnego czy społecznego. Obok oczywistych dysfunkcji zdrowotnych, nadużywanie alkoholu przez dorosłych i młodzież, jest przyczyną narastającej agresji, przemocy w rodzinie, zaburzeń rozwojowych dzieci, wiąże się ze stanem permanentnego napięcia i wyczerpania emocjonalnego. Zauważalne jest również obniżenie wieku inicjacji alkoholowej, rozluźnienie więzi rodzinnych oraz wykluczenie społeczne, będące m.in. pokłosiem wcześniejszej utraty pracy zaniebywanej m.in. z powodu szkodliwego picia lub uzależnienia, ale w podobnym

stopniu owo wykluczenie dotyka także osoby starsze i samotne. Sytuację tę w znacznym stopniu pogłębiła pandemia. Przedłużający się stres i niepewność oraz brak konieczności stawiania się rano do pracy (w przypadku pracy zdalnej) sprzyjały picciu alkoholu.

Obok problemu jaki stanowi alkoholizm, należy pochylić się także nad zjawiskiem narkomanii coraz śmielej wdzierającym się w struktury naszego społeczeństwa. Narkotyki oraz różnego rodzaju środki psychoaktywne stanowią kolejny element destabilizujący życie rodzinno – społeczne, a próba przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom stanowi istotną część działań podejmowanych w ramach zadań profilaktycznych ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemysłu na lata 2022-2025 zwanym dalej Gminnym Programem Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Przemoc w rodzinie stanowi kolejny przykład patologii społecznej, a pomoc ofiarom przemocy nie jest łatwa. Ważne są więc zintensyfikowane działania różnorodnych służb i instytucji. Dane statystyczne nie stanowią rzeczywistego odzwierciedlenia rozmiarów zjawiska. Ów przedmiot patologii jest złożony, a samo stwierdzenie, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem, nie jest wystarczające, by jej zapobiec. Istotne jest podejmowanie szeregu działań zmierzających do ograniczenia skali zjawiska i rozszerzenia zasięgu udzielanej pomocy, tak by objęła jak największą grupę odbiorców. Warto także nadmienić, że podczas epidemii wzrost spożycia alkoholu oraz przedłużająca się izolacja, sprzyjały zachowaniom przemocowym.

Z uwagi na rozmiary zjawisk uzależnień, ich dynamikę (sytuacja zmienia się z roku na rok) oraz ich pejoratywny, społeczno – ekonomiczny wydźwięk, niezwykle ważne jest kontynuowanie działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemysłu na lata 2022-2025. Program, o którym wyżej mowa stanowi lokalną strategię w zakresie zapobiegania uzależnieniom i minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz innych szkodliwych substancji psychoaktywnych.

Realizacja zadań obejmuje przede wszystkim zabezpieczenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków (oraz innych substancji psychoaktywnych), pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy uzależnień, ze szczególnym ukierunkowaniem działań na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Polega ona także na podejmowaniu czynności o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym, w celu poszerzenia świadomości dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień (w tym uzależnień behawioralnych) oraz obejmuje szkolenia wybranych grup zawodowych w ww. tematyce.

Projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemysłu na lata 2022-2025 został opracowany przez zespół pracowników Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Przemysłu oraz przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jest kontynuacją działań rozpoczętych w latach poprzednich.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

PREZYDENT
MIASTA PRZEMYSŁA

Wojciech Bakun

Załącznik do uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Przemyśle
z dnia ..... 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI i ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH**

oraz

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

zwany w dalszej części

**GMINNYM PROGRAMEM
PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM**

w

PRZEMYŚLU

na lata 2022 - 2025

ROZDZIAŁ I

Diagnoza problemu uzależnień i innych zagrożeń społecznych w mieście Przemysłu

Diagnoza problemów społecznych w mieście Przemysłu została opracowana na podstawie analizy danych statystycznych za lata 2018 - 2020 pozyskanych od:

- Komendy Miejskiej Policji,
- Straży Miejskiej,
- Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy,
- Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemysłu,
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (sprawozdanie z działalności).

Analiza zebranych danych wskazuje na utrzymujące się i nadmierne spożywanie alkoholu przez dorosłych oraz przypadki zatruć narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi.

Z uwagi na dynamikę zmian w zakresie danych statystycznych (sytuacja zmienia się z roku na rok) oraz ich pejoratywny, społeczno – ekonomiczny wydźwięk niezwykle ważne jest kontynuowanie działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2022-2025, który stanowi lokalną strategię w zakresie zapobiegania uzależnieniom oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych.

Realizacja zadań obejmuje przede wszystkim zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków (oraz innych substancji psychoaktywnych), pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy uzależnień (w tym także uzależnień behawioralnych), ze szczególnym ukierunkowaniem działań na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Polega ona także na podejmowaniu czynności o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym, w celu poszerzania świadomości dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień, obejmuje szkolenia wybranych grup zawodowych w ww. tematyce, a także zapewnia wsparcie dla osób starszych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podstawą prawną GPPU jest realizacja zadań własnych gminy, wynikających z zapisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.), z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 z późn. zm.) i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025.

1. Problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu

Jednym z najpoważniejszych problemów współczesnego społeczeństwa jest alkoholizm, którego destrukcyjne skutki widoczne są w wielu płaszczyznach życia rodzinnego czy społecznego. Zebrane dane pozwalają stwierdzić, iż obok oczywistych dysfunkcji zdrowotnych, nadużywanie alkoholu przez dorosłych i młodzież, jest przyczyną narastającej agresji, przemocy w rodzinie, zaburzeń rozwojowych dzieci, wiąże się ze stanem permanentnego napięcia i wyczerpania emocjonalnego. Zauważalne jest również obniżenie wieku inicjacji alkoholowej, rozluźnienie więzi rodzinnych oraz wykluczenie społeczne, będące m.in. pokłosiem wcześniejszej utraty pracy zaniedbywanej często z powodu szkodliwego picia lub uzależnienia, ale w podobnym stopniu owo wykluczenie dotyka także osoby starsze, samotne, mieszkańców domów pomocy społecznej.

Niepokojącym zjawiskiem jest udział młodzieży szkolnej w konsumpcji alkoholu, który jest w przeważającej większości przypadków pierwszą substancją psychoaktywną, po którą sięgają młodzi ludzie. Wskazują na to wyniki ogólnopolskich badań ankietowych z 2019 r. (przeprowadzanych co cztery lata od 1995 r.) w ramach programu badawczego pn. „*European School Survey Project on Alcohol and Drugs – ESPAD*” (podobne wyniki pojawiły się w poprzednim badaniu – z 2015 r.). Zdecydowana większość młodzieży sięga po napoje alkoholowe jeszcze przed osiągnięciem pełnoletności (np. 84 % uczniów z III klas szkół gimnazjalnych oraz 96 % uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych). Spożywanie alkoholu jest na tyle rozpowszechnione, że na 30 dni przed badaniem piło 47 % młodzieży z młodziej grupy i 76 % osób z grupy starszej. Biorąc pod uwagę wyniki wszystkich badań ESPAD najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. W ocenie respondentów uwagę zwraca także wysoki poziom dostępności alkoholu. W 2019 r. odnotowano także (w stosunku do 2015 r.) bardziej liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez młodzież.

Według Raportu WHO (badaniem HBSC objęto polskich nastolatków w wieku: 11, 13 i 15 lat), odsetek młodzieży pijącej alkohol spadł na przestrzeni lat 2014 – 2018 z 38,6 % do 34,6 %.

Ten sam dokument szacuje także, że mężczyzn uzależnionych od alkoholu jest w Polsce 4,1 %, a kobiet 0,4 %. Daje to liczebność rzędu 600-800 tysięcy osób uzależnionych, a nie mniej niż kilka milionów nadużywających (ok. 12,8 % dorosłej populacji łącznie).

Dane Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom wskazują, że problem uzależnienia od alkoholu dotyczy bezpośrednio i pośrednio w sumie ok. 6,3 mln Polaków (16% całej populacji). Uzależnionych od alkoholu w Polsce jest ok. 2 %. Warto także zaznaczyć, że w wyniku uzależnienia od alkoholu członka rodziny ok. 3-4 mln osób (dzieci, małżonkowie, rodzice, krewni) ponosi konsekwencje tego zjawiska.

1.1 Rynek „alkoholowy” w Przemysłu

1.1.1. Zezwolenia

W 2020 roku wydano ogółem 93 zezwolenia uprawniające do sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- 35 zezwoleń dla sprzedawców detalicznych
oraz
- 58 – dla sprzedawców gastronomicznych.

W 2020 r. wydano 29 decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w 2019 r. – 91).

Tabela nr 1: Wartość sprzedanego alkoholu na terenie miasta Przemyśla w latach 2018-2020, na podstawie oświadczeń przedsiębiorców

Kategoria napojów alkoholowych	Rok i wartość sprzedanego alkoholu w zł		
	2018	2019	2020
o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwo	30.001.629,07	31.277.837,41	29.701.363,98
o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	6.601.499,88	7.288.620,94	7.339.196,20
o zawartości alkoholu powyżej 18%	24.824.556,97	27.140.635,36	27.900.867,58
Łącznie:	61.427.685,92	65.647.093,71	64.941.427,76

Źródło: Urząd Miejski w Przemyślu

W 2020 r. nastąpił spadek liczby zezwoleń wydanych na sprzedaż napojów alkoholowych (93). Dla porównania w 2019 r. – 115, 2018 r. – 205. Nastąpił także spadek ogólnej wartości sprzedanego alkoholu o 708.665,95 zł (w stosunku do roku 2019). Jednocześnie w roku 2020 zauważalny był wzrost sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5 % (tj. wódka, wino), natomiast spadła sprzedaż piwa. Na taki stan wartości sprzedanego alkoholu miała wpływ sytuacja pandemiczna oraz przedłużająca się izolacja. W poprzednim roku, z uwagi na zamknięcie lokali gastronomicznych, nastąpił wzrost sprzedaży alkoholu u dostawców detalicznych.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży, a także zasady usytuowania miejsc sprzedaży oraz podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Przemyśl, regulują odrębne uchwały:

- uchwała nr 116/2018 Rady Miejskiej w Przemyślu z dnia 4 lipca 2018 r.,
- uchwała nr 117/2018 Rady Miejskiej w Przemyślu z dnia 4 lipca 2018 r.

1.1.2 Kontrole

W 2020 r. przebieg kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych został zakłócony z uwagi na wprowadzony i obowiązujący stan epidemii związanej z występowaniem i rozprzestrzenianiem się na terenie całego kraju koronawirusa SARS-CoV-2. Dodatkowo w 2020 r. nie wpłynęły żadne skargi na przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Tabela nr 2: Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2018-2020

	Lata		
	2018	2019	2020
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	5	15	0

Zródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W związku z przeprowadzonymi kontrolami w latach 2018-2019 Komisja nie znalazła podstaw do wszczęcia postępowań wyjaśniających celem cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem warunków określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w prawie karnym.

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w 2020 r. odnotowali 2 przypadki ujawnienia naruszenia warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Przemyśla (w 2019 r. – 0; 2018 r. – 0).

1.2 Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości i po użyciu alkoholu

Z danych statystycznych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu wynika, iż w 2020 r. na terenie powiatu przemyskiego ujawniono 60 kierujących pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości (2019 r. – 75 osób, 2018 r. – 86 osób), natomiast pojazdy inne niż mechaniczne prowadziło 3 nietrzeźwych kierowców (2019 r. – 2 osoby, 2018 r. – 1 osoba). Odnotowano także 17 przypadków prowadzenia pojazdów mechanicznych w stanie po użyciu alkoholu (2019 r. – 30 osób, 2018 r. – 33 osoby).

W 2020 r. na terenie miasta Przemyśla zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym spowodowało 6 mężczyzn kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości lub po spożyciu alkoholu (brak możliwości rozróżnienia w systemie).

1.3 Naruszenie prawa i porządku w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych

W 2020 r. funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu podjęli interwencje wobec 37 osób w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscu publicznym (w 2019 r. – 18, w 2018 r. – 26). W związku z powyższym nałożono 2 mandaty karne. Do Sądu Rejonowego w Przemyślu skierowano 35 wniosków o ukaranie. Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu doprowadzili do MOZU 631 osób.

Wobec 3 914 osób (w 2020 r.) funkcjonariusze Straży Miejskiej w Przemyślu podejmowali interwencje w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych, co skutkowało nałożeniem 564 mandatów karnych (w 2019 r. – 3 122 interwencje i 509 mandatów; 2018 r. – 2 911 interwencji i 481 mandatów). Funkcjonariusze SM w 2020 r. dowieźli do MOZU 662 osoby, natomiast do domów dowieziono 38 osób będących pod wpływem alkoholu.

1.4 Mieszkańcy Przemysła korzystający z usług Izby Wytrzeźwień Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu

W 2020 r. do Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom przewieziono 1 890 osób, celem umieszczenia ich w Izbie Wytrzeźwień. To zauważalny spadek w porównaniu z 2019 r., kiedy to z usług Ośrodka skorzystało 2 852 pacjentów (a w 2018 r. – 2 842). Wśród nich najliczniejszą grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 18. do 65. roku życia (zwłaszcza mężczyźni – 1 745 osoby w 2020 r., a w 2019 r. było ich 2 662).

Liczba kobiet dowiezionych do wytrzeźwienia w 2020 r. wyniosła 139. To widoczny spadek w porównaniu z 2019 r. – 187 (2018 r. – 138). W przypadku mężczyzn sytuacja jest równie dynamiczna.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że na przestrzeni ostatnich lat liczba osób nieletnich przyjmowanych do Izby Wytrzeźwień utrzymuje się na podobnym poziomie.

Jednakże analizując ten zakres pomocy oferowanej mieszkańcom Przemysła zmagającym się z problemem uzależnienia, wskazać należy, że statystyka ta (dot. roku 2020), nie jest w pełni miarodajna ze względu na obowiązujący stan epidemii i czasowe zamknięcie MOZU (w miesiącach kwiecień – maj porady udzielane były wyłącznie zdalnie).

Tabela nr 3: Ilość pobytów w Izbie Wytrzeźwień w latach 2018-2020

Rok	Łączna liczba	Zatrzymani pełnoletni		Zatrzymani nieletni	
		Mężczyźni	Kobiety	Chłopcy	Dziewczęta
2018	2842	2699	138	4	1
2019	2852	2662	187	3	0
2020	1890	1745	139	4	2

Źródło: Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom

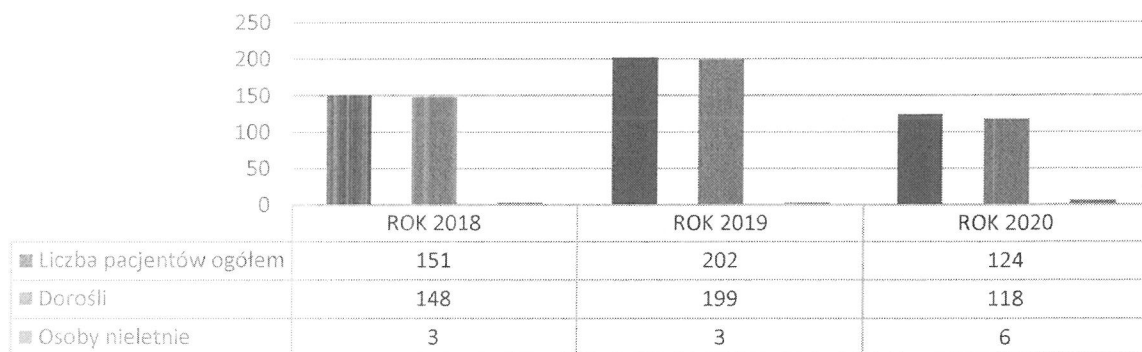
Pomocą terapeutyczną w zakresie uzależnienia od alkoholu w Miejskim Ośrodku Zapobiegania Uzależnieniom w 2020 r. objęto 271 osób (w 2019 r. – 323 osoby, w 2018 r. – 256 osób). W zakresie współuzależnienia od alkoholu ze wsparcia terapeutycznego oferowanego przez MOZU skorzystało 49 osób.

Dział Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom udzielił 16 osobom poradnictwa w zakresie problemu uzależnienia od alkoholu, w tym było 7 osób uzależnionych od alkoholu i 9 osób współuzależnionych.

1.5 Mieszkańcy Przemysła przyjęci do hospitalizacji w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemysłu w związku z zatruciem alkoholem

W ostatnim roku zanotowano spadek liczby pacjentów hospitalizowanych w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemysłu, w związku z zatruciem spowodowanym przez alkohol. Natomiast w przypadku dzieci ilość przypadków zatrucia, o którym wyżej mowa wzrosła dwukrotnie.

Wykres nr 1: Zestawienie liczby pacjentów hospitalizowanych w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu w latach 2018 – 2020, w związku z zatruciem alkoholem

Źródło: Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu

1.6 Dane Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy

Z danych przedstawionych przez Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy wynika, że w 2020 r. z powodu uzależnienia od alkoholu leczone były 274 osoby z terenu miasta Przemyśla (w 2019 r. – 797 osób ogółem, w tym 67 z terenu miasta).

W Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w roku 2020 w zajęciach terapeutycznych udział wzięło 71 osób (22 kobiety i 49 mężczyzn). W analogicznym okresie w 2019 r. z takiej pomocy skorzystało 78 osób (w 2018 r. – 135).

1.7 Mieszkańcy Przemyśla korzystający z usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Z analizy danych statystycznych za 2020 r. przedstawionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemyślu wynika, że nieznacznie zmalała liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie zasiłków celowych, posiłków oraz artykułów żywnościowych (w związku z problemem nadużywania alkoholu) i wyniosła ona 74 – to o 5 mniej niż w roku 2019. Trudna sytuacja życiowa spowodowana nadużywaniem alkoholu skutkowałam skierowaniem w 2020 r. do rodzin, w których występuje ów problem, środków finansowych w wysokości 402.569,00 zł. Pomoc materialną w 2020 r. uzyskało 1 927 rodzin z terenu miasta Przemyśla (w 2019 r. – 1 989, w 2018 r. – 2 058).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r. skierował 6 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe od alkoholu osób stosujących przemoc w rodzinie. Natomiast w tym samym okresie wystosowano do Sądu 13 wniosków o wgląd w sytuację rodzinną małoletnich dzieci w związku z przemocą w rodzinie.

1.8 Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 r. podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu wobec 62 osób, to nieznacznie mniej niż w latach ubiegłych: 2019 r. – 100 osób, 2018 r. – 102 osoby.

W przedmiocie zastosowania leczenia odwykowego od alkoholu, GKRPA wystosowała 30 wniosków do Sądu Rejonowego w Przemyślu. W 2019 r. – 15, 2018 r. – 40 wniosków.

Na rozmowę z członkami zespołu ds. motywacji wysłano w 2020 roku 496 zaproszeń, z czego w rozmowach motywujących do podjęcia leczenia i wspierających leczenie udział wzięły 262 osoby.

W przypadku Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu ds. motywacji osób z problemem alkoholowym do leczenia odwykowego i utrzymania abstynencji, mniejsza liczba osób, którym udzielono wsparcia wynika z czasowego zawieszenia funkcjonowania GKRPA w wyniku wprowadzonych obostrzeń związanych z występowaniem i rozprzestrzenianiem się choroby COVID-19 (w okresie ok. dwóch miesięcy zawieszono były dyżury ww. zespołu). Ponadto zawieszona została w tamtym czasie działalność części grup samopomocowych.

2. Problemy społeczne związane z uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych

Obok problemu, jaki stanowi alkoholizm, należy pochylić się także nad zjawiskiem narkomanii, coraz śmielej wdzierającym się w struktury naszego społeczeństwa. Narkotyki oraz różnego rodzaju środki psychoaktywne stanowią kolejny element destabilizujący życie rodzinno – społeczne, a walka z tym negatywnym zjawiskiem stanowi istotną część działań podejmowanych w ramach zadań profilaktycznych ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Wyniki badań ankietowych ESPAD, zrealizowanych w 2019 r., wskazują na nieoczekiwany spadek poziomu rozpowszechnienia substancji nielegalnych (narkotyki i NSP tzw. „dopalacze”). Większość osób poddanych badaniom, nigdy po tego typu substancje nie sięgała. Wśród osób eksperymentujących z narkotykami najczęściej w odpowiedziach pojawiała się marihuana lub haszysz. Jednakże zarówno w przypadku narkotyków, jak i nowych substancji psychoaktywnych, zauważalna jest tendencja spadkowa.

Województwo podkarpackie od lat charakteryzuje jeden z najniższych w Polsce współczynników zatruć środkami zastępczymi, w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców (w woj. podkarpackim było w 2020 roku 13 przypadków, natomiast w skali całego kraju – 1 675).

Z analizy danych statystycznych dot. miasta Przemyśla wynika, że uzależnienie od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych wciąż stanowi poważny problem wśród jego mieszkańców.

2.1 Dystrybucja narkotyków

Na przestrzeni ostatnich kilku lat, na terenie całego kraju, wśród młodych ludzi wzrosło zainteresowanie środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i innymi środkami ogólnie nazywanymi narkotykami. Na terenie miasta Przemyśla od 2013 r. funkcjonował jeden sklep „Hindu-Point”, który zajmował się sprzedażą środków zastępczych. Mimo regularnych inspekcji i dostarczania decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu o zakazie sprzedaży podejrzanych produktów, sklep funkcjonował nadal, a zmianie ulegał jedynie jego asortyment. Ostatecznie punkt ten został zamknięty w listopadzie 2015 r.

W okresie od końca 2015 r. do końca 2020 r. nie powstał żaden nowy punkt sprzedaży środków zastępczych na terenie miasta Przemyśla.

2.2 Dane Komendy Miejskiej Policji

W 2020 r. funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu u 49 osób ujawnili posiadanie narkotyków lub innych środków odurzających. Dla porównania w 2019 r. odnotowano 35 takich przypadków, w 2018 r. – 20. Natomiast 2 osobom przedstawiono zarzut dot. udzielania narkotyków lub środków psychoaktywnych innym osobom (w 2019 r. – 10 przypadków, w 2018 r. - 1).

W związku z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w 2020 r. funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji ujawnili 24 przestępstwa (2019 r. – 38, 2018 r. – 34).

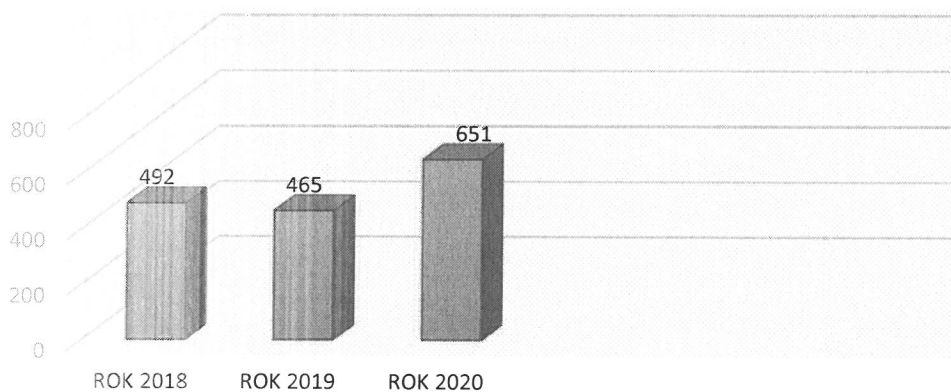
2.3 Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom

W związku z uzależnieniem od narkotyków w Miejskim Ośrodku Zapobiegania Uzależnieniom w 2020 r. pomocą terapeutyczną w ww. zakresie objęto 101 pacjentów (w 2019 r. – 109 osób, a w 2018 r. liczba ta wyniosła 84).

W 2020 r. do Działu Interwencji Kryzysowej w związku z uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych po poradę zgłosiło się 12 osób (w tym: 9 osób uzależnionych i 3 osoby współuzależnione). W roku 2019 – 10 osób, w 2018 r. – 15 osób.

W ramach „Telefonu zaufania” przeprowadzono 651 rozmów. Liczba udzielonych porad z trzech ostatnich lat pokazuje, że idea ta przynosi wymierny efekt.

Wykres nr 2: Liczba przeprowadzonych rozmów telefonicznych w ramach „Telefonów zaufania” w latach 2018 – 2020

Źródło: Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom

Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom dysponuje także testami wykrywającymi obecność narkotyków w organizmie. W 2020 roku wykonano bezpłatnie 2 testy, a w 2019 r. – 7 testów (w 2018 r. – 11).

2.4 Mieszkańcy Przemysła przyjęci do hospitalizacji w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemysłu w związku z zatruciem narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi

Z analizy danych statystycznych jednoznacznie wynika, iż w roku 2020 ogólna liczba zatruc narkotykami dwukrotnie spadła w porównaniu do roku 2019. Trend ten dotyczy osób dorosłych, gdyż dzieci w tym przedmiocie nie korzystały w ubiegłym roku z pomocy Wojewódzkiego Szpitala. Podobnie wygląda sytuacja, co do zatruc innymi substancjami (w tym lekami), zaobserwowano bowiem spadek ogólnej liczby przypadków o ponad 30 % w porównaniu do roku 2019.

Statystyka ta nie napawa optymizmem, a jedynie potwierdza konieczność kontynuowania działań profilaktycznych, których zasięg powinien objąć jeszcze większą grupę adresatów niż w latach ubiegłych.

Warto jednak zaznaczyć, że poniższe dane mogą być zaniżone z uwagi na obowiązujące w 2020 r. obostrzenia wynikające z wprowadzonego na terenie całego kraju stanu epidemii.

Tabela nr 4: Zestawienie liczby pacjentów zatrutych narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, przyjętych na oddział w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w latach 2018-2020

Pacjenci	Lata		
	2018	2019	2020
Zatrucie narkotykami	7	12	5
Dorośli	7	12	5
Dzieci	0	0	0
Liczba zatruc innymi substancjami (w tym lekami)	92	120	84
Dorośli	77	87	55
Dzieci	15	33	29

Zródło: Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemysłu

2.5 Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczące nadużywania alkoholu i innych środków uzależniających

Problemowe używanie alkoholu wraz z innymi środkami uzależniającymi stwierdzono w 2020 r. w przypadku 6 osób (2019 r. – 4 osoby, 2018 r. – 11 osób).

3. Problemy społeczne związane z przemocą

Przemoc w rodzinie jest jednym z kilku czynników, stanowiących poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa społecznego. Artykuł 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zawiera prawną definicję, która pozwala poprawnie zakwalifikować dany czyn, wymierzony przez sprawcę przeciwko ofierze. W rozumieniu przepisów ww. ustawy, przez przemoc w rodzinie „należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie

zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie stanowi zatem jedną z patologii społecznych, a pomoc ofiarom nie jest łatwa. Ważne są więc zintensyfikowane działania różnorodnych służb i instytucji. Dane statystyczne nie stanowią rzeczywistego odzwierciedlenia rozmiarów zjawiska. Informacje te mogą być nieprecyzyjne z przyczyn obiektywnie niezależnych od podmiotu prowadzącego rejestr i zajmującego się tego typu zdarzeniami. W wielu bowiem przypadkach ofiara wycofuje oskarżenie z obawy przed sprawcą, albo z uwagi na łączące ich niegdyś więzi. Ów przedmiot patologii jest złożony, a samo stwierdzenie, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem, nie jest wystarczające, by jej zapobiec. Istotne jest podejmowanie szeregu działań zmierzających do ograniczenia skali zjawiska i rozszerzenia zasięgu udzielanej pomocy, tak by objęła jak największą grupę odbiorców.

Według danych statystycznych prowadzonych przez Policję, w Polsce sytuacja bezpieczeństwa w rodzinie jest trudna. Co roku zakładane są „Niebieskie Karty”, których ilość wciąż utrzymuje się na wysokim poziomie. W 2020 roku odnotowano spadek liczby wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” w odniesieniu zarówno do 2019 r., jak i do 2018 r. W roku 2020 funkcjonariusze Policji wypełnili 72 601 formularzy, co w stosunku do 2019 r. stanowi spadek o 2,30 % (wówczas wypełniono 74 313 formularzy), natomiast w stosunku do 2018 r. spadek ten wynosi 2,25 % (co było równoznaczne w wypełnieniu 73 153 formularzy).

Ze zgromadzonych przez Policję danych wynika, że w 2020 r. nastąpił spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie. Odnotowano 164 065 sytuacji, dotyczących poszczególnych rodzajów przemocy, co w odniesieniu do 2019 r. dało spadek o 2 037 przypadków (dynamika wyniosła 98,77 %), natomiast w stosunku do 2018 r. wzrost o 4 768 sytuacji (dynamika – 103,00 %). W 2020 r. liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie wyniosła 85 575 osób, co w stosunku do 2019 r. i 2018 r. stanowi spadek, odpowiednio o 2,79 % i 2,90 %.

3.1 Komenda Miejska Policji

Dane uzyskane z Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu wskazują na spadek liczby sprawców przemocy w rodzinie w porównaniu do poprzednich okresów sprawozdawczych. W 2020 r. ujawniono 65 sprawców przemocy w rodzinie (podjęto 40 interwencji domowych – związanych z przemocą w rodzinie – wobec osób będących pod wpływem alkoholu), rok wcześniej było ich 94 (w 2018 r. – 150). Utrzymuje się więc taka sama tendencja, jak w przypadku danych uzyskanych z jednostek w całym kraju.

W wyniku stwierdzonej przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Przemyśl 72 osoby uznano za pokrzywdzone (w tym 56 kobiet, 4 mężczyzn i 12 osób nieletnich).

Tabela nr 5: Zestawienie danych pozyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie za lata 2018-2020

	Lata		
	2018	2019	2020
Sprawcy przemocy	150	94	65

Osoby pokrzywdzone (ogółem)	196	121	72
Kobiety	130	99	56
Mężczyźni	17	8	4
Nieletni	49	14	12
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	144	94	65

Źródło: Komenda Miejska Policji w Przemyślu

3.2 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

O tym, że zjawisko przemocy w rodzinie wciąż stanowi poważny problem społeczny, świadczyć mogą informacje przedstawione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemyślu. Z analizy danych za 2020 r. wynika, iż do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie o pomoc zgłosiły się 74 osoby doświadczające przemocy. W 2019 r. odnotowano natomiast 10 takich przypadków (2018 r. – 11).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził łącznie 80 „Niebieskich Kart”, założonych m.in. przez uprawnione do tego instytucje (w 2019 r. – 105, 2018 r. – 153). Na terapię dla sprawców przemocy nie skierowano w 2020 r. żadnej osoby, w przeciwieństwie do roku 2019 r., gdy dotyczyło to 29 osób (w 2018 r. – 48).

3.3 Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zespół ds. motywacji udzielił w 2020 r. 52 porady członkom rodzin ze względu na zakłócenia życia rodzinnego z powodu szkodliwego picia alkoholu, zażywania narkotyków lub innych szkodliwych substancji (w tym: 3 Dorosłym Dzieciom Alkoholików, poprzez zachęcanie ich do uczestnictwa w zajęciach profesjonalnej terapii i spotkaniach samopomocowych) – w 2019 r. było to odpowiednio: 64 i 5 osób.

4. Wykluczenie społeczne jako czynnik sprzyjający nadużywaniu alkoholu

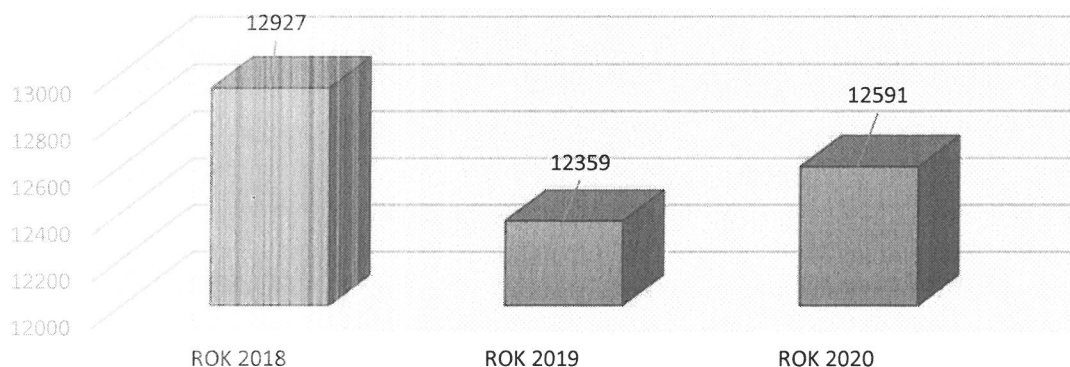
Pierwszą grupę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym stanowią bezrobotni. Z analizy danych statystycznych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Przemyślu wynika, że stopa bezrobocia dla miasta Przemyśla wyniosła 11,2 % (stan na 31.12.2020 r.). W powiecie przemyskim odsetek osób bezrobotnych osiągnął 13,6 %. To więcej od średniej dla województwa podkarpackiego, która wynosiła 9,1 % i od średniej krajowej 6,2 %.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w 2020 r. zarejestrowanych było 7 111 osób bezrobotnych i w porównaniu do analogicznego okresu z 2019 r. liczba ta była wyższa o 446 osób (czyli o 6,3 %). W 2020 r. kobiety stanowiły 52,4 % ogółu bezrobotnych (3 620 osób, w tym 1 159 os., które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka). W porównaniu do stanu z grudnia 2019 r. udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 0,2 %.

W mieście Przemyślu bez pracy pozostawało 3 076 osób, tj. o 225 osób więcej w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2019 r.

Drugą grupę wykluczonych społecznie stanowią mieszkańcy miasta Przemyśla w wieku 65 lat i powyżej. W roku 2020 ich liczba wyniosła 12 591 osób (stan na 31.12.2020 r.).

Wykres nr 3: Liczba mieszkańców miasta Przemyśla w wieku 65 lat i więcej w latach 2018-2020

Źródło: Ewidencja Ludności Urzędu Miejskiego w Przemyślu

Odpowiedzią na potrzeby osób starszych i samotnych, jest m.in. działający przy „Caritas” Archidiecezji Przemyskiej - Klub Seniora (ul. Piotra Skargi 6). W 2020 r. w zajęciach z różnych form aktywizacji skorzystało (podobnie jak w 2019 r. i 2018 r.) 45 osób.

Poza ww. Klubem, „Caritas” prowadzi także Dom Dziennego Pobytu „Senior-WIGOR”, który dzięki świadczonym usługom zaspokaja podstawowe potrzeby seniorów. Dom oferuje m.in.: różnego rodzaju zajęcia uaktywniające, takie jak: plastyczne, artystyczne i kulinarne. Program przewiduje także zaktywizowanie i zaangażowanie samopomocowe seniorów oraz działania na rzecz środowiska lokalnego. Z usług Domu Dziennego Pobytu „Senior – WIGOR” w 2020 r. skorzystało 30 uczestników.

Dodatkowo na terenie miasta Przemyśla funkcjonuje Przemyski Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu. UTW organizują m.in. zajęcia podnoszące sprawność fizyczną: gimnastykę rehabilitacyjną, zajęcia z jogi, tenis stołowy. Ich członkowie biorą udział w spartakiadach sportowych dla seniorów.

Trzecią grupę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym stanowią mniejszości etniczne. Od wielu lat Gmina Miejska Przemyśl wspiera coroczne spotkania przemyskich Romów. Poświęcone są one tematyce profilaktyki, podejmują kwestie dotyczące rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i mają charakter edukacyjno – profilaktyczny.

5. Diagnoza uzależnień behawioralnych – dane epidemiologiczne.

Termin „uzależnienia behawioralne”, określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy

czynnościami. W polskiej literaturze dla określenia zachowań związanych z uzależnieniami behawioralnymi stosuje się zamiennie terminy takie jak: „zachowania kompulsywne/nałogowe/problemowe czy zaburzenia zachowania”.

Z uwagi na krótki czas na diagnozę i wdrożenie nowych przepisów, niniejsza diagnoza została przygotowana w oparciu o dane opracowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie.

5.1. Populacja 15+.

A. HAZARD.

W 2019 r. osoby grające na pieniądze, w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, stanowiły 37,1% populacji w wieku powyżej 15. roku życia. Poprzednie badanie z 2015 roku pokazało, że odsetek ten wynosił o 2,9 punktu procentowego mniej. Najczęściej wybieranym środkiem gry są zakłady Totalizatora Sportowego, które stanowiły 27,4%. Na drugim miejscu znajdują się zdraпки – 16,3%. Kolejne to: loterie lub konkursy SMS-owe (6,3%) oraz automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (3,8%). Spośród wszystkich grających Polaków, 32,8% gra bez ryzyka powstania problemów; 2,7% charakteryzuje się niskim poziomem ryzyka uzależnienia; 0,9% - poziomem umiarkowanym, oraz 0,9% - wysoce ryzykownym. Liczbę Polaków powyżej 15. roku życia uprawiających obecnie patologiczny hazard szacuje się na ok. 27 tys. osób. Pod względem społeczno-demograficznym częściej na pieniądze grają mężczyźni; ludzie młodzi w wieku 18-34 lata; mieszkańcy miast; ludzie dobrze wykształceni; zarabiający lepiej; oceniający swoją sytuację materialną jako dobrą.

B. INTERNET.

Z Internetu w Polsce korzysta 75 % Polaków w wieku powyżej 15. r.ż. Aż 98 % osób korzystających z sieci to przeciętni użytkownicy, którzy nie mają problemów w życiu codziennych związanych z korzystaniem z sieci. Uzależnienie od Internetu (tzw. „problemowe używanie Internetu – PUI”) dotyczy obecnie 0,03% badanej populacji. Zagrożonych uzależnieniem od Internetu jest 1,4% ogółu badanych. Zagrożeni uzależnieniem lub już uzależnieni rekrutują się głównie spośród osób poniżej 25. roku życia i według tych danych jest ich ok. 465 tys.

C. ZAKUPY.

W 2019 roku symptomy kompulsywnego kupowania wykazywało 3,7% badanych, co w liczbach bezwzględnych można oszacować na ponad milion osób. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lata. Na kompulsywne zakupy najbardziej narażone są kobiety. Wyniki badania wskazują także na współwystępowanie uzależnień behawioralnych – osoby przejawiające symptomy uzależnienia od zakupów częściej niż niezagrożeni wykazują także objawy innych problemów behawioralnych.

D. PRACA.

W 2019 r. prawie jedna dziesiąta Polaków powyżej 15. roku życia miała problem z uzależnieniem od pracy (tj. 9,1%). Zarówno uzależnienie, jak i zagrożenie uzależnieniem dotyka przede wszystkim młodych dorosłych, poniżej 35. roku życia. Istotnym czynnikiem ryzyka są różne aspekty aktywności zawodowej. Zagrożeniu pracoholizmem sprzyja w szczególności praca na własny

rachunek, natomiast czynnikiem zagrażającym w kontekście uzależnienia od pracy jest pełnienie funkcji kierowniczych, odpowiedzialność za pracę innych osób lub kierowanie projektami.

5.2 Populacja młodzieży szkolnej.

A. GRANIE W GRY HAZARDOWE.

Raport z badań ESPAD z 2019 r. pokazuje, że w gry hazardowe, czyli takie, w których można wygrać lub przegrać pieniądze, chociaż raz, kiedykolwiek w życiu grało 18,2% badanych piętnastolatków oraz 21,4% siedemnasto- i osiemnastolatków. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem uczestniczyło w grach hazardowych 5,5% uczniów młodszej grupy i 7,9% uczniów starszej grupy.

B. MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE.

Badania ESPAD obejmowały pytania dotyczące korzystania z mediów społecznościowych oraz gry na urządzeniach elektronicznych (komputer, smartfon, konsola, gry wideo). Z analizy wynika, że aż 30,1% 15-16 latków korzysta z mediów społecznościowych przez 2-3 godziny dziennie, natomiast 20,2% osób spędza na tej aktywności aż 4-5 godzin dziennie. Odsetek ten jest jeszcze wyższy w czasie wolnym od nauki (np. w weekendy), kiedy to z mediów społecznościowych przez 2-3 godziny dziennie korzysta 33,7% badanych, oraz po 4-5 godzin dziennie – 25,7% respondentów, powyżej 6 godzin – 25,2%.

Czas spędzony w Internecie nie jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu natomiast jest sygnałem ostrzegawczym wymagającym analizy i monitorowania ze strony rodziców.

C. PROBLEMOWE UŻYTKOWANIE INTERNETU (PIU).

Co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania Internetu (PIU), a trzech na stu – osiąga bardzo wysokie wskaźniki problemów (3,2%). Wyniki w poszczególnych podskalach wskazują, że najsilniejszymi komponentami PUI są tolerancja ((eskalacja częstości i/lub wielkości bodźca) oraz objawy somatyczne spowodowane użytkowaniem smartfona (ból w nadgarstku lub karku, zawroty głowy, pogorszenie wzroku, zmęczenie, niewyspanie). 64,1% badanych nastolatków przyznaje, że powinna mniej korzystać z telefonu. Prawie co trzeci nastolatek odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfona, a 50,2% podaje, że korzysta z telefonu dłużej niż zamierzała. Co trzeci nastolatek (31,0%) przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty (24,8%) odczuwa zniecierpliwienie oraz zdenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać.

6. Placówki realizujące zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom

- Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy
  - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
  - Oddział Dzienny Terapii Uzależniania od Alkoholu,
  - Poradnia Terapii Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży

- Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom, w tym:
  - Zespół Interwencji Kryzysowej,
- Klub Abstynenta „Alfa”,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
  - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach,
- Placówki wsparcia dziennego:
  - Świetlica środowiskowo – profilaktyczna „Iskierka”, prowadzona przez Związek Harcerstwa Polskiego Komendę Hufca Ziemi Przemyskiej im. Orłat Przemyskich,
  - Katolicka świetlica profilaktyczno – wychowawcza „Oratorium”, prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archanioła,
  - Świetlica socjoterapeutyczna „Perspektywa”, prowadzona przez „Caritas” Archidiecezji Przemyskiej w Przemyślu,
  - Świetlica Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Przystań”, prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Okręgowego w Przemyślu
  - Świetlica Środowiskowa w Domu Ukraińskim, prowadzona przez Związek Ukraińców w Polsce O. w Przemyślu.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemyślu,
- Komenda Miejska Policji w Przemyślu,
- Straż Miejska,
- Grupy samopomocowe AA działające przy parafiach i stowarzyszeniach,
- Przemyski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Przemyślu.

ROZDZIAŁ II

Obszary problemowe

Na podstawie monitoringu działań prowadzonego w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom, analizy danych statystycznych, sprawozdań merytorycznych, raportów i wizyt kontrolnych, można zdiagnozować następujące obszary problemowe:

Obszar problemowy nr 1:

Utrzymująca się liczba mieszkańców Przemyśla doświadczająca szkód z tytułu nadużywania substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu).

Dane wykorzystane do analizy problemu:

A. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z nadużywaniem alkoholu
  - 2018 r. – 92 rodziny
  - 2019 r. – 72 rodziny
  - 2020 r. – 74 rodziny**

- ilość środków finansowych skierowanych do rodzin ze względu na trudną sytuację życiową spowodowaną nadużywaniem alkoholu
  - 2018 r. – 403.741,19 zł
  - 2019 r. – 382.016,34 zł
  - 2020 r. – 402.569,00 zł.

- B. Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom:
  - liczba osób objętych pomocą terapeutyczną
    - 2018 r. – 256 osób
    - 2019 r. – 323 osoby
    - 2020 r. – 271 osób
  - liczba osób, którym udzielono porad w funkcjonującym na terenie MOZU Zespole Interwencji Kryzysowej
    - 2018 r. – 347 osób
    - 2019 r. – 278 osób
    - 2020 r. – 165 osób.

- C. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - liczba osób, wobec których Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu leczenia odwykowego
    - 2018 r. – 102 osoby
    - 2019 r. – 100 osób
    - 2020 r. – 62 osoby
  - liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w przedmiocie zastosowania leczenia odwykowego od alkoholu
    - 2018 r. – 40 wniosków
    - 2019 r. – 15 wniosków
    - 2020 r. – 30 wniosków
  - liczba osób, które wzięły udział w rozmowach interwencyjno – motywujących
    - 2018 r. – 380 osób
    - 2019 r. – 152 osoby
    - 2020 r. – 262 osoby
  - wartość sprzedanego alkoholu na terenie miasta Przemyśla:
    - 2018 r. – 61.427.685,92 zł
    - 2019 r. – 65.647.093,71 zł
    - 2020 r. – 64.941.427,76 zł.

Obszar problemowy nr 2:

Zakłócanie porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Dane wykorzystane do analizy problemu:

A. Komenda Miejska Policji:

- liczba osób, u których ujawniono posiadanie narkotyków lub innych szkodliwych substancji

2018 r. – 20 osób

2019 r. – 35 osób

2020 r. – 49 osób

- liczba osób, którym przedstawiono zarzuty dot. udzielenia narkotyków lub środków psychoaktywnych innym osobom

2018 r. – 1 osoba

2019 r. – 10 osób

2020 r. – 2 osoby

- liczba założonych „Niebieskich Kart”

2018 r. – 144 karty

2019 r. – 94 karty

2020 r. – 65 kart.

B. Straż Miejska:

- liczba osób ukaranych mandatami karnymi za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych

2018 r. – 481 osób

2019 r. – 509 osób

2020 r. – 564 osoby.

C. Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom:

- liczba osób przebywających w Izbie Wyrzeźwień

2018 r. – 2 842 osoby

2019 r. – 2 852 osoby

2020 r. – 1 890 osób

- liczba mężczyzn przebywających w placówkach leczenia

2018 r. – 2 699 mężczyzn

2019 r. – 2 662 mężczyzn

2020 r. – 1 745 mężczyzn

- liczba kobiet dowiezionych do wyrzeźwienia w Izbie Wyrzeźwień

2018 r. – 138 kobiet

2019 r. – 187 kobiet

2020 r. – 139 kobiet.

Obszar problemowy nr 3:

Przypadki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Dane wykorzystane do analizy problemu:

- na przestrzeni lat widoczna jest utrzymująca się liczba dzieci przebywających w Izbie Wyrzeźwień,
- przypadki nieletnich korzystających z pomocy Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w związku z zatruciem alkoholem,

- liczba młodych osób korzystających z pomocy terapeutycznej w zakresie uzależnienia od narkotyków utrzymuje się na podobnym poziomie, co w latach ubiegłych,
- brak zatruć narkotykami wśród osób nieletnich (2020 r. – 0, 2019 r. – 0, 2018 r. – 0)
- liczba zatruć innymi substancjami psychoaktywnymi (2020 r. – 29 osób, 2019 r. – 33 osoby, 2018 r. – 15 osób).

Obszar problemowy nr 4:

Wykluczenie społeczne jako czynnik sprzyjający nadużywaniu alkoholu.

Dane wykorzystane do analizy problemu:

- w zajęciach prowadzonych w Centrum Integracji Społecznej w 2020 r. uczestniczyło łącznie 126 osób z terenu miasta Przemyśla. Głównym celem CIS jest aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i pozostających w trudnej sytuacji życiowej. W 2020 r. wśród uczestników Centrum było m.in.: 10 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, 23 osoby (w tym 9 kobiet i 14 mężczyzn) uzależnionych od alkoholu oraz 3 osoby bezdomne.
- osoby w wieku poprodukcyjnym korzystające z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ilość osób niepełnosprawnych (po 60. roku życia) korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- 5 osób po 65. roku życia zostało zgłoszonych w 2020 r. do GKRPA w sprawie uzależnienia od alkoholu i wszczęcia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego (w 2019 r. – 3 osoby; w 2018 r. – 3 osoby).

Reasumując: z przedstawionej diagnozy widoczna jest tendencja spadkowa (w poszczególnych obszarach). Prawdopodobne jest, że dane te nie odzwierciedlają pełni problemu, który istnieje i się nawarstwia. Epidemia COVID-19 miała wpływ na wiele aspektów życia społecznego, w tym na ograniczenie dostępu do placówek leczenia odwykowego. Przedłużający się stres i niepewność, długotrwała izolacja itp. niosą ze sobą wiele szkód zdrowotnych i psychicznych, również w aspekcie podejmowanego w diagnozie problemu uzależnienia i przemocy w rodzinie.

OBSZARY PROBLEMOWE

Obszar problemowy nr 1: Utrzymująca się liczba mieszkańców Przemysła doświadczająca szkód z tytułu nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Cel strategiczny: Organizacja pomocy i doskonalenie oferty skierowanej do osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

CELE SZCZEGÓŁOWE	PLANOWANE DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAZNIKI
<p style="text-align: center;">1.</p> <p style="text-align: center;">Wspomaganie środowisk pracujących na rzecz rodziny i osób uzależnionych.</p>	<p>1.1. Organizacja warsztatów, wykładów, seminariów i konferencji dla środowisk zajmujących się profesjonalną terapią i psychoterapią, w celu poprawy wzajemnej komunikacji i skutecznej pomocy osobom uzależnionym – w miarę potrzeb.</p>		
	<p>1.2. Podnoszenie kwalifikacji m.in. członków GKRPA oraz osób zatrudnionych w instytucjach zajmujących się pomocą dla uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz zachowań kompulsywnych – uzależnienia behawioralne (udział w szkoleniach, konferencjach, sympozjach, superwizjach i innych formach spotkań) – w miarę potrzeb.</p>		
<p style="text-align: center;">2.</p> <p style="text-align: center;">Zabezpieczenie oferty wzmacniającej abstynencję osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz zachowań kompulsywnych (uzależnienia behawioralne).</p>	<p>1.3. Bieżąca współpraca GKRPA z instytucjami wspomagającymi osoby uzależnione i współuzależnione oraz ich rodziny.</p>		
	<p>2.1. Wspieranie działań abstynenckich wzmacniających powrót do zdrowia i do rodziny.</p>		
	<p>2.2. Wspieranie działań profilaktyczno-terapeutycznych i resocjalizacyjnych – według wniosków zgłoszonych przez instytucje działające na rzecz wychodzenia z uzależnienia.</p>		
		<p>Wydział Spraw Społecznych</p> <p>▼</p> <p>Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom</p> <p>▼</p> <p>Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Zurawicy i Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Poradnia Terapii Uzależnienia dla Dzieci i Młodzieży</p> <p>▼</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>▼</p> <p>Klub Abstynenta „ALFA” i grupy samopomocowe</p> <p>▼</p> <p>Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna</p>	<p>▼</p> <p>Liczba pacjentów uczestniczących w terapii w Miejskim Ośrodku Zapobiegania Uzależnieniom.</p> <p>▼</p> <p>Liczba pacjentów uczestniczących w terapii w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Oddziale Dziennym Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Poradni Terapii Uzależnienia dla Dzieci i Młodzieży.</p> <p>▼</p> <p>Liczba osób przeszkolonych w ramach dofinansowania z Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom.</p> <p>▼</p> <p>Liczba wniosków skierowanych do Sądu w przedmiocie leczenia odwykowego.</p> <p>▼</p> <p>Liczba wezwań i liczba osób, które zgłosiły się na rozmowę z członkami zespołu ds. motywacji do leczenia odwykowego od alkoholu.</p> <p>▼</p> <p>Liczba osób korzystających z programu terapii dla osób z rozpoznanym syndromem DDA.</p>

3. Pomoc osobom będącym w sytuacji krzyzysowej, które wymagają profesjonalnego wsparcia.	3.1	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego w sytuacjach kryzysowych.			
	3.2	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socialnego i terapeutycznego dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin.			
	3.3	Motywowanie osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.			

Obszar problemowy nr 2: Zakłócanie porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Cel strategiczny:

Ograniczanie przypadków zakłócania porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE		PLANOWANE DZIAŁANIA		REALIZATORZY	WSKAZNIKI
1. Współpraca instytucji działających na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego.	1.1.	Współpraca z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Ośrodkiem Zapobiegania Uzależnieniom, szkołami, kuratorami, sędziami i prokuratorami itp. poprzez wspólne działania na rzecz ograniczania łamania prawa przez osoby nietrzeźwe i agresywne.			
	1.2.	Kontrole kierowców pod względem trzeźwości w ramach tzw. „Trzeźwego poranka” z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych (licznika trzeźwości lub innych ulotek, broszur itp.), przeprowadzane przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji, w tym z członkami GKRPA.			
2. Podnoszenie efektywności działań i współpracy instytucji oraz organizacji świadczących pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.	1.3.	Szkolenia kierowców (WORD – współpraca).			
	2.1	Wspieranie działań korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej (terapia grupowa w MOZU).		Wydział Spraw Społecznych Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom Komenda Miejska Policji Straż Miejska Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Przemyslu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Przemyski Ośrodek Sportu i Rekreacji	<ul style="list-style-type: none"> ▲ Liczba porad udzielonych rodzinie: w MOZU i przez zespół ds. motywacji do leczenia odwykowego od alkoholu. ▲ Liczba współnych kontroli w ramach akcji pn. „Trzeźwy poranek”. ▲ Liczba osób biorących udział w warsztatach umiejętności rodzicielskich. ▲ Liczba osób korzystających z pomocy ośrodków interwencji kryzysowej oraz liczba osób uczestniczących w programach pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie. ▲ Liczba osób kierujących pojazdem w stanie nietrzeźwości i po użyciu alkoholu. ▲ Liczba przeszkolonych nowych kierowców.
	2.2.	Organizowanie i dofinansowanie szkoleń, narad i konferencji dotyczących procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie (w miarę potrzeb).			

			<p>2.3. Koordynowanie, organizowanie i obsługa zespołu interdyscyplinarnego. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p> <p>2.4 Wspieranie programów wzmacniających poczucie wartości i bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy (konferencje, wykłady, warsztaty, seminaria itp.) – w miarę potrzeb zgłaszanych przez instytucje takie jak: MOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, itp.</p>			<p align="center">WSKAŹNIKI</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba szkoleń, porad i konferencji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ➤ Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programach.
--	--	--	---	--	--	--	---

Obszar problemowy nr 3: Przypadki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Cel strategiczny:

Ograniczanie zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu, używaniem narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

CELE SZCZEGÓLNE		PLANOWANE DZIAŁANIA		REALIZATORZY		WSKAZNIKI	
1. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promocja zdrowego stylu życia.	1.1.	Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie zdrowego stylu życia u dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych.		<ul style="list-style-type: none"> ▼ Wydział Spraw Społecznych ▼ Wydział Edukacji i Sportu ▼ Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom. ▼ Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ▼ Stowarzyszenia i inne organizacje pozarządowe ▼ Placówki oświatowe ▼ Parafie i inne instytucje kościelne ▼ Komenda Miejska Policji ▼ Straz Miejska ▼ Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny ▼ Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna 	<ul style="list-style-type: none"> ▼ Liczba dzieci, młodzieży, rodziców i pedagogów uczestniczących w programach profilaktycznych. ▼ Liczba placówek dziennego oraz liczba dzieci uczestniczących w zajęciach. ▼ Liczba uczestników szkoleń. ▼ Liczba imprez i osób uczestniczących w działaniach profilaktyczno – edukacyjnych. ▼ Liczba szkół, w których był realizowany program rekomendowany przez Instytut Psychologii Zdrowia oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomani. ▼ Liczba szkoleń dla realizatorów zadań GPPU. 		
	1.2.	Wspieranie działalności placówek wspierającego w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.					
	1.3.	Promowanie zdrowia na festynach, piknikach, happeningach, imprezach cyklicznych.					
	1.4.	Szkolenia z zakresu profilaktyki zdrowotnej i profilaktyki uzależnień (w tym np. udzielanie pierwszej pomocy).					

<p>2. Wskazywanie dzieciom i młodzieży wartości zdrowotnych oraz podnoszenie ich świadomości w zakresie przyczyn i skutków używania alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz zachowań kompulsywnych.</p>	<p>2. Wskazywanie dzieciom i młodzieży wartości zdrowotnych oraz podnoszenie ich świadomości w zakresie przyczyn i skutków używania alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz zachowań kompulsywnych.</p>	<p>2.1. Wspieranie realizacji w szkołach programów profilaktyczno – edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w tym m.in.: uzależnień behawioralnych.</p>	<p>2.2. Wspieranie programów wychowawczych z elementami profilaktyki uzależnień w czasie wypoczynku zimowego.</p>	<p>2.3. Wspieranie programów wychowawczych z elementami profilaktyki uzależnień w czasie wypoczynku letniego.</p>		
<p>3. Podjęmowanie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.</p>	<p>3. Podjęmowanie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.</p>	<p>3.1. Dofinansowanie szkolenia (zgodnie z potrzebami) wybranych grup zawodowych m.in. nauczycieli, pracowników pomocy społecznej, policjantów, strażników miejskich oraz pracowników służby zdrowia w zakresie promocji zdrowia oraz profilaktyki – warunkiem uzyskania dofinansowania jest umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony.</p>	<p>3.2. Włączenie się do ogólnopolskich kampanii związanych z profilaktyką problemów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.</p>			
PLANOWANE DZIAŁANIA						

		3.3.	<p>Wspieranie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez dofinansowanie druku i składu lokalnego czasopisma tematycznego.</p>		
		3.4	<p>Zakup gadżetów promujących Gminny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz zakup literatury i innych materiałów edukacyjno – informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie m.in: ulotek, broszur, plakatów i czasopism – według potrzeb.</p>		

Obszar problemowy nr 4: Wykluczenie społeczne jako czynnik sprzyjający nadużywaniu alkoholu.

Cel strategiczny: Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

CEL SZCZEGÓŁOWY		Ograniczanie problemów, z którymi spotykają się osoby wykluczone społecznie.	
PLANOWANE DZIAŁANIA			
1.	Wspieranie działalności Centrum Integracji Społecznej.		
2.	Dofinansowanie pielgrzymek trzeźwościowych Romów.		
3.	Wspieranie aktywności osób starszych (udział m.in. w spartakiadach; Dzień Seniora, współpraca ze Stowarzyszeniem MANKO i inne podejmowane inicjatywy).		
4.	Integracja osób wykluczonych społecznie poprzez organizację wspólnych imprez, spotkań (jak np. wigilia, wieczornice, wyjazdy integracyjne).		
5.	Organizacja szkoleń z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień (m.in.: dietyka, pierwsza pomoc, uzależnienia itp.).		
REALIZATORZY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wydział Spraw Społecznych ➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ➤ Organizacje pozarządowe ➤ „Caritas” Archidiecezji Przemyskiej ➤ Duszpasterstwo Romów Archidiecezji Przemyskiej ➤ Uniwersytet Trzeciego Wieku ➤ Przemyska Rada Seniorów ➤ Stowarzyszenie MANKO 			
WSKAŹNIKI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba osób uczestniczących w spotkaniach. ➤ Liczba osób skierowanych do CIS. ➤ Liczba pielgrzymów. ➤ Liczba osób starszych uczestniczących w spartakiadach, wieczornicach itp. 			

Obszar problemowy nr 5: Wykorzystanie zasobów służących do realizacji zadań gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom.

Cel strategiczny: Zabezpieczenie zasobów służących do realizacji zadań gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom.

CEL SZCZEGÓŁOWY		Utrzymanie dobrych warunków pracy realizatorów zadań gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom.	
PLANOWANE DZIAŁANIA			
1.	Zabezpieczenie środków finansowych na zakup sprzętu i materiałów biurowych oraz na inne działania wynikające z bieżącej analizy sytuacji dla realizatorów zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.		
2.	Niezbędne naprawy, remonty pomieszczeń oraz inne działania wynikające z bieżącej analizy sytuacji.		
REALIZATORZY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wydział Spraw Społecznych ➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ➤ Wydział Organizacyjny 			
WSKAŹNIKI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia 			

Obszar problemowy nr 6: Przypadki naruszenia obowiązującego prawa na rynku napojów alkoholowych.

Cel strategiczny:

Systematyczne monitorowanie przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

CELE SZCZEGÓLNE	PLANOWANE DZIAŁANIA		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
<p>Podjęmowanie czynności zmierzających do przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.</p>	<p>1. Kontrolowanie przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych – zgodnie z prawem lokalnym oraz ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.</p>	<p>2. Systematyczne informowanie i edukowanie podmiotów korzystających z zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych, a w szczególności:</p> <p>a) w obszarze przestrzegania zapisów ustawy, głównie w zakresie niesprzedawania i niepodawania alkoholu nietrzeźwym i nieletnim,</p> <p>b) w związku z działaniami mającymi charakter niedozwolonej reklamy lub promocji napojów alkoholowych.</p>	<p>Wydział Spraw Społecznych ▲ Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ▲ Komenda Miejska Policji ▲ Straz Miejska</p>	<p>▲ Liczba wszczętych postępowań wyjaśniających. ▲ Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w prawie karnym. ▲ Liczba przypadków ujawnienia przez Komendę Miejską Policji i Straz Miejską, naruszenia warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta. ▲ Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>
<p>3. Podjęmowanie innych działań wynikających z bieżącej analizy sytuacji i skali problemów związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie miasta Przemysła.</p>				

ROZDZIAŁ III

1. Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom

Celem monitoringu prowadzonego w czasie realizacji programu, jest porównanie istniejącego stanu działań z założeniami programu opisanymi w zamierzeniach projektu zarówno pod względem wykorzystania środków finansowych, jak i uzyskanych rezultatów.

1. Zakres monitoringu:
  - a) budżet programu,
  - b) realizacja zadań.
2. Narzędzia monitorowania:
  - a) analiza dokumentów, sprawozdań, raportów,
  - b) wizyty kontrolne.
3. Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych etapów realizacji programu przygotowują sprawozdanie z przeprowadzonych działań.

2. Ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom

Analiza przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych następujących sprawozdań:

- 1) raportu z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, przedkładanego radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.
- 2) ankiety zawierającej informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, i przesłanej do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

ROZDZIAŁ IV

Postanowienia końcowe

1. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom:

- 1) zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119) źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) wydatki przeznaczone na realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom wynikające z w/w ustawy określone w powyższym programie, ujmują się w planie budżetowym miasta Przemyśla: Dział: 851 – Ochrona zdrowia, Rozdział: 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz Dział: 851 – Ochrona zdrowia, Rozdział: 85153 - Zwalczanie narkomanii,
- 3) środki finansowe uruchamiane są na podstawie umów, porozumień, zobowiązań lub zleceń przez Prezydenta Miasta Przemyśla,
- 4) dysponentem środków finansowych oraz koordynatorem realizacji zadań jest Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Kryteria dofinansowania zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Na realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz prowadzenia postępowań w kwestii leczenia odwykowego od alkoholu zostaną sporządzone odrębne umowy cywilno - prawne.

Ustala się następujące zasady oraz stawki na realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom (kwota brutto):

- 1) wynagrodzenie realizatorów programów wychowawczo - profilaktycznych w szkołach i innych placówkach: 40,00 zł/godz. zegarową (słownie: czterdzieści złotych 00/100),
- 2) wynagrodzenie trenera (nauczyciela prowadzącego zajęcia sportowe): 30,00 zł/godz. zegarową (słownie: trzydzieści złotych 00/100); jeden opiekun na co najmniej 15 dzieci,
- 3) koszt dofinansowania pobytu jednego dziecka na wypoczynku zimowym z programem wychowawczym: 1 opiekun na co najmniej 15 dzieci: turnus stacjonarny 25,00 zł/dzień/dziecko i turnus wyjazdowy 45,00 zł/dzień/dziecko,
- 4) koszt dofinansowania pobytu jednego dziecka na wypoczynku letnim z programem wychowawczym: 1 opiekun na co najmniej 15 dzieci: turnus stacjonarny 30,00 zł/dzień/dziecko i turnus wyjazdowy 50,00 zł/dzień/dziecko,
- 5) miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w placówce wsparcia dziennego: 250,00 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt złotych 00/100),
- 6) wynagrodzenie osób szkolących realizatorów programów profilaktycznych: 60,00 zł/godz. zegarową (słownie: sześćdziesiąt złotych 00/100),
- 7) interwencyjna pomoc psychologiczna (w tym koszty dojazdu do miejsca zdarzenia): 200,00 zł (słownie: dwieście złotych 00/100),
- 8) wynagrodzenia za seminaria, wykłady szkoleniowe dla profesjonalistów – na podstawie odrębnie sporządzonych umów, ustalone indywidualnie w zależności od kompetencji, odległości i czasu dojazdu do miejsca realizacji.
- 9) w związku z sytuacją epidemiologiczną zabezpiecza się środki finansowe przeznaczone na realizację zadań związanych z zapobieganiem zarażeniom wirusem SARS-CoV-2 wywołującym chorobę COVID-19. Pomoc przeznaczona dla realizatorów Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom.

3. Wszystkie formy dofinansowania dotyczą:

- 1) zadań adresowanych do dzieci i młodzieży zamieszkujących lub uczących się na terenie miasta Przemyśla oraz osób dorosłych zamieszkujących na terenie miasta Przemyśla,
- 2) profesjonalistów świadczących usługi terapeutyczne dla mieszkańców miasta Przemyśla.

4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) z tytułu pracy wykonywanej w czasie posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkom Komisji przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie za jedno posiedzenie w wysokości 75,00 zł (słownie: siedemdziesiąt pięć złotych 00/100),
- 2) z tytułu pełnienia funkcji Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje dodatek za jedno posiedzenie w wysokości 75,00 zł (słownie: siedemdziesiąt pięć złotych 00/100).

W przypadku nieobecności Przewodniczącego ustala się dodatek dla jego Zastępcy w tej samej wysokości.

- 3) listę członków uczestniczących w posiedzeniach w danym miesiącu, która będzie podstawą do naliczenia wynagrodzenia zatwierdza Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a w razie jego nieobecności – Zastępca Przewodniczącego GKRPA,

- 4) za nieobecność na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie przysługuje wynagrodzenie,
- 5) z tytułu pełnienia funkcji członka zespołu ds. motywacji do leczenia odwykowego od alkoholu - za każdą godzinę zegarową pełnionego dyżuru przysługuje wynagrodzenie w wysokości 46,00 zł (słownie: czterdzieści sześć złotych 00/100).

5. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca w oparciu o regulamin określający zasady funkcjonowania w zakresie:
  - a) inicjowania i koordynowania polityki miasta wobec problemów alkoholowych i narkotykowych na jego terenie,
  - b) kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Prezydenta Miasta) zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - c) opiniowania wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem lokalizacji punktu sprzedaży zgodnie z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - d) podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- 2) Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych w zakresie podejmowania działań koordynujących realizację zadań przyjętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Przemyśla,
- 4) Placówki oświatowe w zakresie działań statutowych realizowanych w szkołach, na postawie programów wychowawczych i profilaktycznych,
- 5) Komenda Miejska Policji,
- 6) Straż Miejska,
- 7) organizacje pozarządowe, kościoły i inne związki wyznaniowe prowadzące statutowe działania na rzecz dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii – realizujące zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- 8) Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu mieszczące się w strukturach Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy,
- 9) Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom w zakresie wspomagania terapii uzależnień i interwencji kryzysowej,
- 10) Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu - w zakresie ochrony zdrowia,
- 11) inne podmioty, którym zlecane są zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- 12) lokalne media.

6. Środki finansowe planowane w budżecie miasta na realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom w 2022 roku:

- 1) Dział: 851 – Ochrona zdrowia, Rozdział: 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi: 1.345.000,00 złotych.
- 2) Dział: 851 – Ochrona zdrowia, Rozdział: 85153 - Zwalczanie narkomanii: 5.000,00 złotych.

NACZELNIK
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Danuta Wiech

08.03.22

PREZYDENT
MIASTA PRZEMYŚLA

Wojciech Bakun